

TEMA 10
LA POBLACIÓ (II):
LES MIGRACIONS.

Salvador Vila Esteve

Geografia i Història

2n d'ESO

TEMA 10. LA POBLACIÓ (II). LES MIGRACIONS.

1. ELS MOVIMENTS MIGRATORIS.
2. LES MIGRACIONS ACTUALS.
3. CONSEQÜÈNCIES DE LES MIGRACIONS.
4. LES MIGRACIONS INTERIORS A ESPANYA I LA COMUNITAT VALENCIANA.
5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA I LA COMUNITAT VALENCIANA.

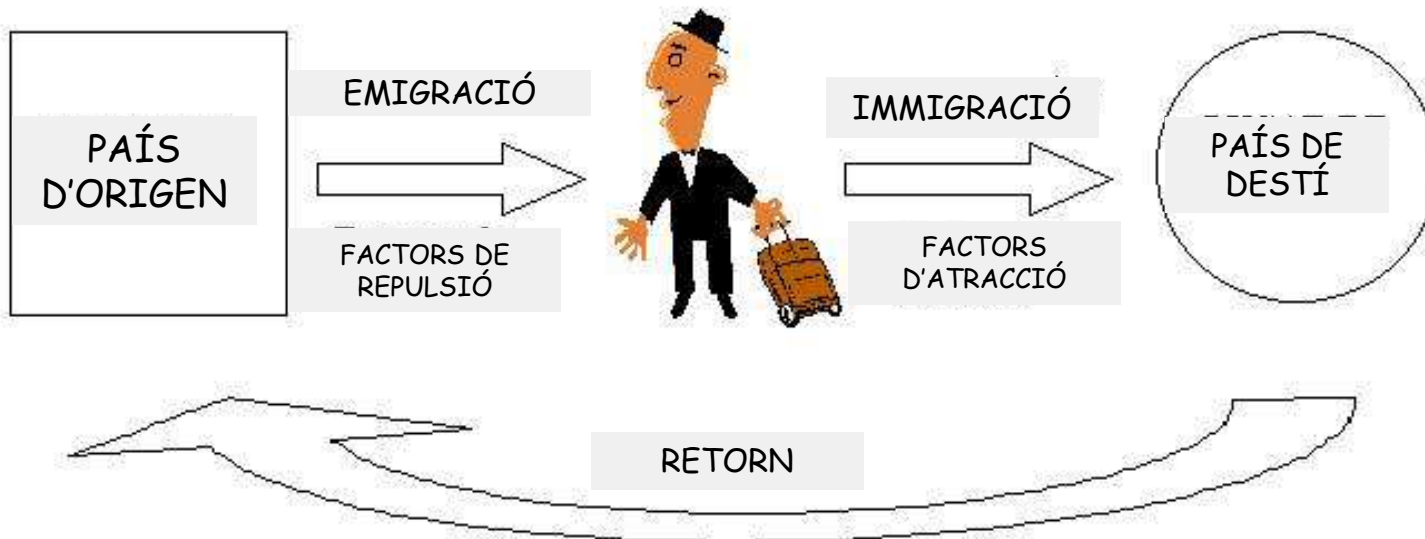
1. ELS MOVIMENTS MIGRATORIS.

Anomenem migracions als desplaçaments de població d'un territori a un altre que comporten un canvi de residència temporal o permanent

En tot moviment migratori el protagonista emigra del lloc d'on ix (emigrant és qui se'n va d'un lloc) i immigra al lloc on arriba (immigrant és qui arriba per a viure a un territori nou)

El saldo migratori és la diferència entre el nombre d'immigrants i emigrants d'un lloc (I-E) i pot ser positiu (arriben més persones que se'n van), negatiu (se'n van més persones que arriben) o equilibrat (arriben les mateixes persones que se'n van)

Saldo migratori = Immigrants - Emigrants

1. ELS MOVIMENTS MIGRATORIS.

Classificació

Segons el lloc de desplaçament

Interiors o nacionals: es fan dins d'un mateix país

Exteriors o internacionals: es fan d'un país a un altre

Segons la durada

Permanents: per a no tornar

Temporals: per a una temporada, tornant al lloc d'origen en acabar aquesta

Segons la formació

Qualificats: amb estudis superiors i buscant feines qualificades

Sense formació: sense estudis i acceptant feines poc qualificades i normalment mal pagades

Segons la situació laboral o política

Refugiats: han abandonat el país d'origen per desastres naturals, guerres o persecucions polítiques o socials

Legalitzats: tenen permís de residència, treball i/o estudi en el lloc d'arribada

Indocumentats: no tenen cap dels permisos anteriors en el lloc d'arribada

1. ELS MOVIMENTS MIGRATORIS.

Entre les causes destaquen les grans diferències de riquesa entre zones riques i pobres del món: la gent emigra de les zones més pobres a les més riques

Causas

Factors d'expulsió

Econòmics: atur, treballs en pèssimes condicions, pobresa, fam,...

Polítics: guerres, persecucions,...

Mediambientals o naturals: sequeres, desertització, inundacions, terratrèmols, volcans,...

Socioculturals: manca de llibertats, persecucions socials,...

Econòmics: busquen treball, a poder ser segons la seua formació, i millors condicions de vida

Sociopolítics: llibertat, refugi, democràcia, pau, més serveis

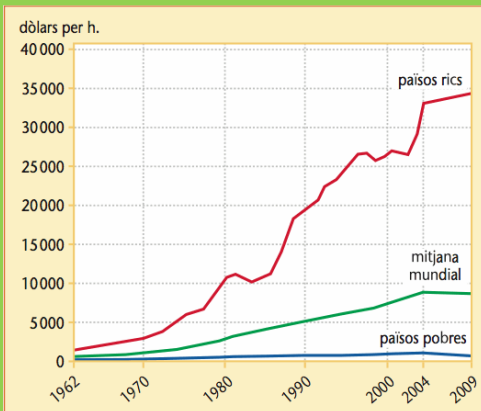
Culturals: mateix idioma, ciutats modernes,...

Naturals: aigua, millor clima,...

Refugiada síria
(Salvados / Youtube)

Factors d'atracció

FACTOR D'ATRACCIÓ:
DESIGUALTAT EN LA RENDA NACIONAL BRUTA

Exercicis punt 1. ELS MOVIMENTS MIGRATORIS.

- 1.- Què és un emigrant? I un immigrant? Pot ser una persona emigrant i immigrant al mateix temps?
- 2.- Què és el saldo migratori? Com pot ser?
- 3.- Elabora un xicotet esquema de les diferents classificacions que podem fer de les migracions.

Exercicis punt 1. ELS MOVIMENTS MIGRATORIS.

4.- A partir del document de baix, respon:

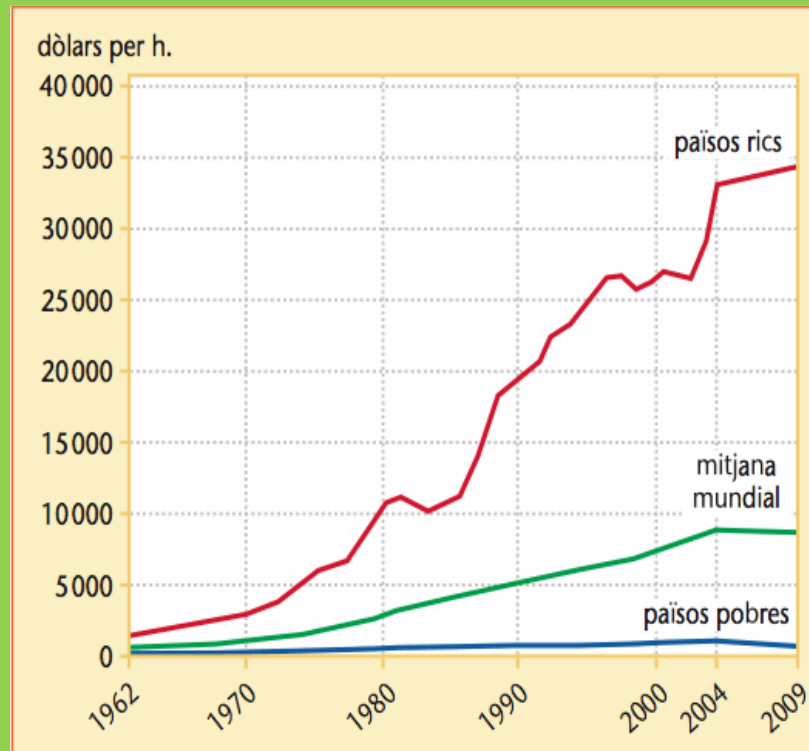
a) Tipus.

b) Tema.

c) Quines diferències hi ha entre l'evolució de la renda en els països rics i els pobres des del 1962? De quant és eixa diferència en 2009? Com pot afectar això als moviments migratoris?

d) Explica, en forma de redacció, les causes de les migracions.

FACTOR D'ATracció:
DESIGUALTAT EN LA RENDA NACIONAL BRUTA

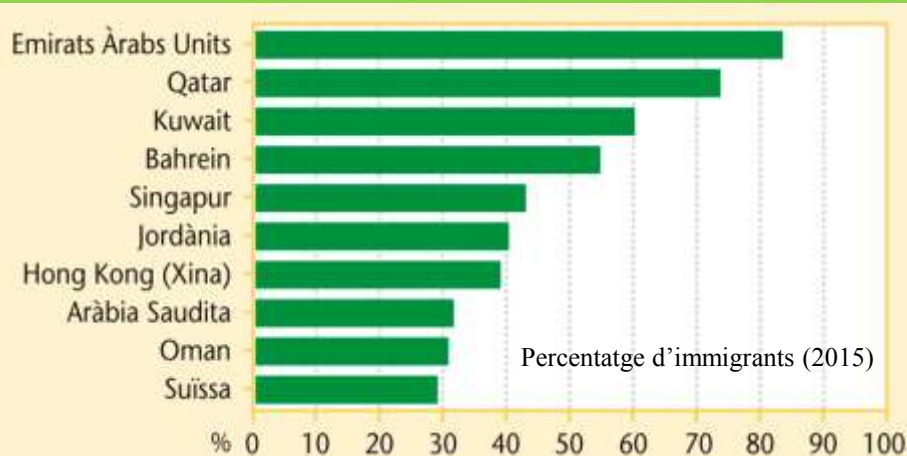
2. LES MIGRACIONS ACTUALS.

En el món actual, cada vegada més globalitzat, les migracions afecten a tot el món, facilitades per les millores dels transports i les comunicacions: més de 300 milions de persones viuen fora del seu país d'origen (4% de la població mundial)

PAÏSOS AMB EL NOMBRE MÉS ELEVAT D'IMMIGRANTS EN 2010

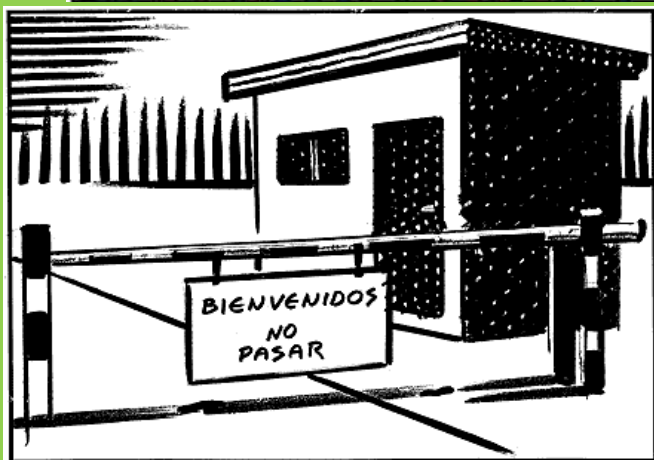
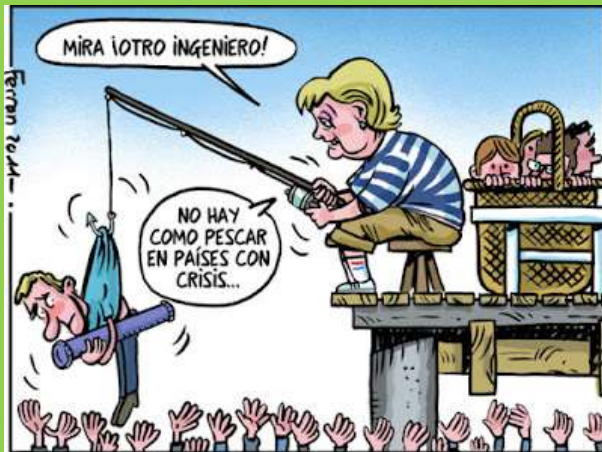
país	immigrants residents (en milions)	% del total mundial
Estats Units	42,8	20,2
Rússia	12,3	5,8
Alemanya	10,8	5,1
Aràbia Saudita	7,3	3,4
Canadà	7,2	3,4
França	6,7	3,2
Regne Unit	6,5	3
Espanya	5,7	2,7
Índia	5,4	2,6
Ucraïna	5,3	2,5

2. LES MIGRACIONS ACTUALS.

Entre els països desenvolupats destaca l'emigració de treballadors qualificats, que no solen tindre problemes per a desplaçar-se des del seu país a qualsevol altre del món

Però la major part de les migracions internacionals són de treballadors no qualificats que van dels països pobres i superpoblats als països més desenvolupats i que sovint troben moltes dificultats per a entrar en aquests països

2. LES MIGRACIONS ACTUALS.

Principals
rutes
migratòries

Dels països superpoblats del sud i sud-est d'Àsia cap a Japó, península d'Aràbia, Unió Europea, Amèrica del Nord i Austràlia

Dels països africans cap a Europa Occidental

De l'est d'Europa cap a Europa Occidental

D'Amèrica Central i del Sud cap a Amèrica del Nord i Europa Occidental

MOVIMENTS MIGRATORIS ACTUALS

Exercicis punt 2. LES MIGRACIONS ACTUALS.

1.- A partir del document de baix, respon:

a) Tipus.

b) Tema.

c) Des de quines zones del món ix la majoria de l'emigració poc qualificada? Per què?

d) Cap a quines zones del món va la majoria de l'emigració poc qualificada? Per què?

e) Quins són els principals corrents de mà d'obra qualificada? Per què?

f) A banda de la qualificació, quina diferència sol haver entre ser un emigrant qualificat i un poc qualificat?

3. CONSEQÜÈNCIES DE LES MIGRACIONS: ECONÒMIQUES.

El país emissor perd població jove en edat de treballar i això empobreix al país (especialment si és mà d'obra qualificada), però disminuirà l'atur i arribaran diners que envien aquests emigrants per a les famílies

El país receptor es beneficia econòmicament de l'arribada d'immigrants (si hi ha treball): augmenta la població treballadora, el consum i la recaptació d'impostos → més riquesa

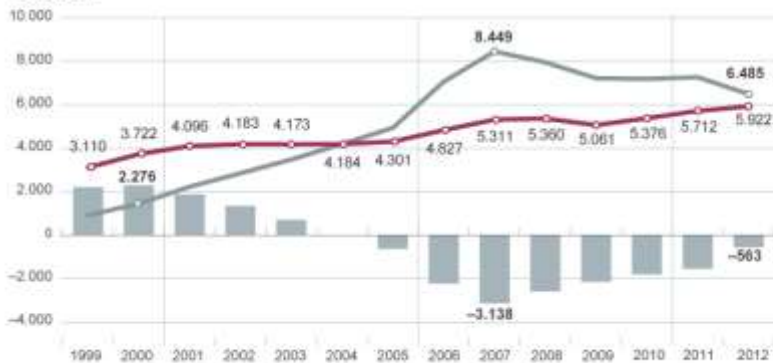

EVOLUCIÓN DE LAS REMESAS INTERNACIONALES

En millones de euros

Remesas de trabajadores en el exterior hacia España Remesas de trabajadores en España hacia el exterior

Evolución

Saldo neto

En 2013

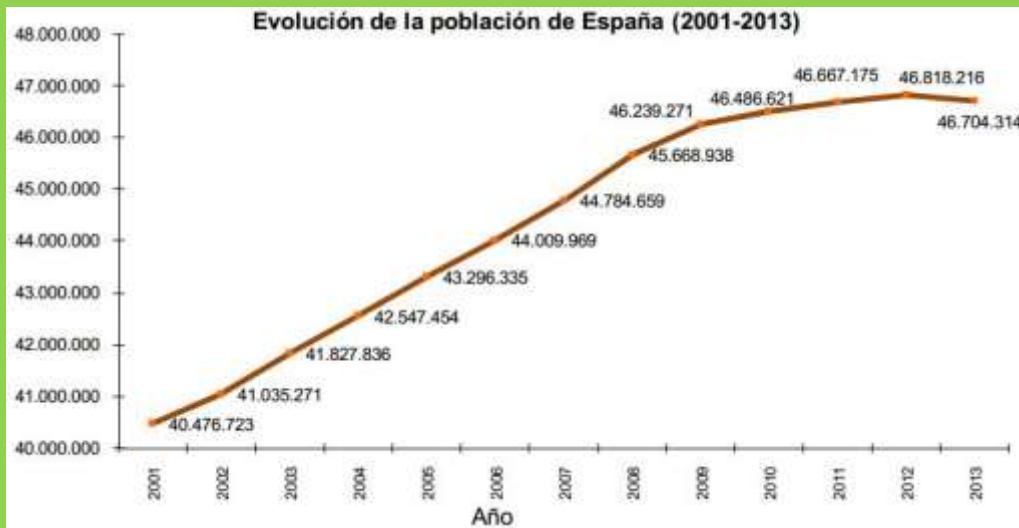
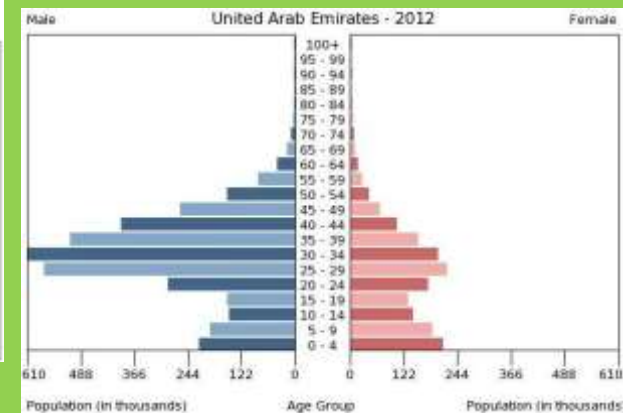
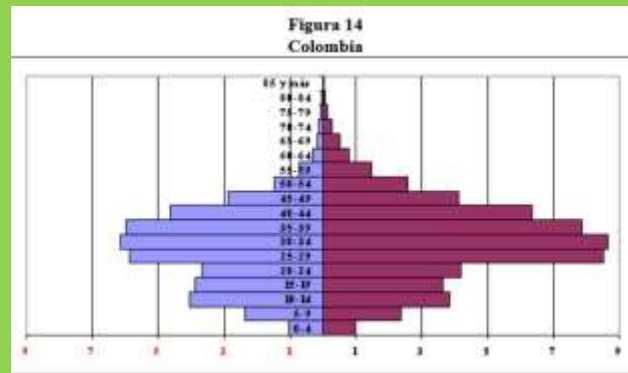
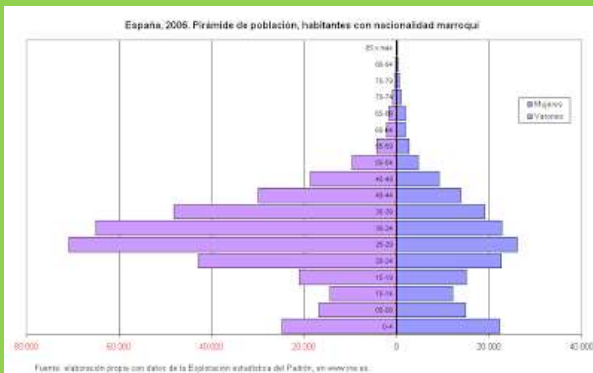

3. CONSEQÜÈNCIES DE LES MIGRACIONS: DEMOGRÀFIQUES.

El país emissor, en emigrar els joves, perd població, disminueix la natalitat, s'envelleix i, en ocasions, poden haver problemes si els emigrants són quasi tots homes o quasi tots dones

El país receptor guanya població, es rejuveneix i augmenta la natalitat

Salvados/Tierra de Nadie (4'40''-8')

3. CONSEQÜÈNCIES DE LES MIGRACIONS: SOCIOCULTURALS.

El país emissor redueix l'atur i el perill de conflictes socials, però es trenquen les famílies

Al país receptor augmenta la riquesa i diversitat cultural, però cal invertir més en serveis públics (educació, sanitat, serveis socials) i hi ha perill de que apareguen conductes racistes i xenòfobes contra la població immigrant

Els emigrants han d'adaptar-se a una nova cultura i llengua, solen tindre treballs en pitjors condicions (pitjors condicions de vida, guetos) i pateixen el racisme i xenofòbia d'alguns

En el cas d'emigrants indocumentats poden ser víctimes de tràfic il·legal (màfies) i són explotats per empresaris sense escrúpols que busquen el seu propi benefici, perjudicant a la resta de la població (no paguen impostos)

Detenido un clan que explotaba sexualmente a rumanas en Silla

Durante la operación policial se ha liberado a cuatro víctimas de la red y han sido detenidos cinco miembros de este grupo conocido como "los Salcianu"

Exercicis punt 3. CONSEQÜÈNCIES DE LES MIGRACIONS.

1.- Escolta la cançó Pueblo Blanco de Joan Manuel Serrat (la lletra la tens baix) i respon:

a) Tipus de document, autor, data i disc a què pertany.

b) Tema.

c) Qui canta, teòricament, la cançó (narrador)? Com ho saps?

d) Com és el poble? De què viuen? En quina part d'Espanya creus que pot estar? Per què?

e) Amb què somien els joves del poble? Per què? I les persones majors? Per què?

f) Què aconsella el narrador als joves del poble? Per què?

g) Explica, redactant, les conseqüències que té l'emigració per als llocs d'on se'n va la gent.

h) Explica, redactant, les conseqüències que té l'emigració per als llocs on arriben els immigrants.

PUEBLO BLANCO

Autor: Joan Manuel Serrat.
Disc: Mediterráneo (1971).

Colgado de un barranco
duerme mi pueblo blanco
bajo un cielo que, a fuerza
de no ver nunca el mar,
se olvidó de llorar.

Por sus callejas de polvo y piedra
por no pasar, ni pasó la guerra.
Sólo el olvido...

camina lento bordeando la
cañada
donde no crece una flor
ni trashuma un pastor.
El sacristán ha visto
hacerse viejo al cura.

El cura ha visto al cabo
y el cabo al sacristán.
Y mi pueblo después
vio morir a los tres...

Y me pregunto por qué nacerá
gente
si nacer o morir es indiferente.

De la siega a la siembra
se vive en la taberna.

Las comadres murmuran
su historia en el umbral
de sus casas de cal.

Y las muchachas hacen bolillos
buscando, ocultas tras los
visillos,
a ese hombre joven
que, noche a noche, forjaron en
su mente.

Fuerte pa' ser su señor.
Tierno para el amor...
Ellas sueñan con él,
y él con irse muy lejos
de su pueblo. Y los viejos
sueñan morir en paz,
y morir por morir,
quieren morir al sol.
La boca abierta al calor, como
lagartos.
Medio ocultos tras un sombrero
de esparto.
Escapad gente tierna,
que esta tierra está enferma,
y no esperes mañana
lo que no te dio ayer,
que no hay nada que hacer.
Toma tu mula, tu hembra y tu

arreo.
Sigue el camino del pueblo
hebreo
y busca otra luna.
Tal vez mañana sonría la fortuna.
Y si te toca llorar
es mejor frente al mar.
Si yo pudiera unirme
a un vuelo de palomas,
y atravesando lomas
dejar mi pueblo atrás,
juro por lo que fui
que me iría de aquí...
Pero los muertos están en
cautiverio
y no nos dejan salir del
cementerio.

4. LES MIGRACIONS INTERIORS A ESPANYA.

Les migracions interiors, que es produeixen entre territoris espanyols, són les més nombroses

Des de mitjans segle XIX fins a 1975 es produeix l'èxode rural: emigració massiva del camp (zones d'agricultura de secà del sud i l'interior) a les ciutats (zones industrials i turístiques com Catalunya, País Basc, Madrid, Comunitat Valenciana i les illes)

MIGRACIONS INTERIORS A ESPANYA ELS ANYS 1960-1975

SALDOS MIGRATORIS ENTRE EL 1961 I EL 1970

Comunitats autònomes	Saldo (en milers)
Andalusia	-843,8
Aragó	-34,3
Astúries	-31,3
Canàries	19,4
Cantàbria	-14,5
Castella i Lleó	-466,4
Castella-La Manxa	-485,5
Catalunya	720,0
Comunitat de Madrid	686,6
Comunitat Valenciana	302,7
Extremadura	-378,2
Galícia	-229,2
Illes Balears	-73,7
La Rioja	-12,5
Navarra	18,5
País Basc	256,1
Regió de Múrcia	-101,6

4. LES MIGRACIONS INTERIORS A ESPANYA.

Aquesta emigració va suposar un creixement molt gran i desordenat de les ciutats, creixent en la perifèria barris marginals on vivien els immigrants que arribaven

A partir del 1975 l'èxode rural és molt menor i, fins i tot, es produeixen retorns de gent que, quan es jubila, torna al seu poble d'origen

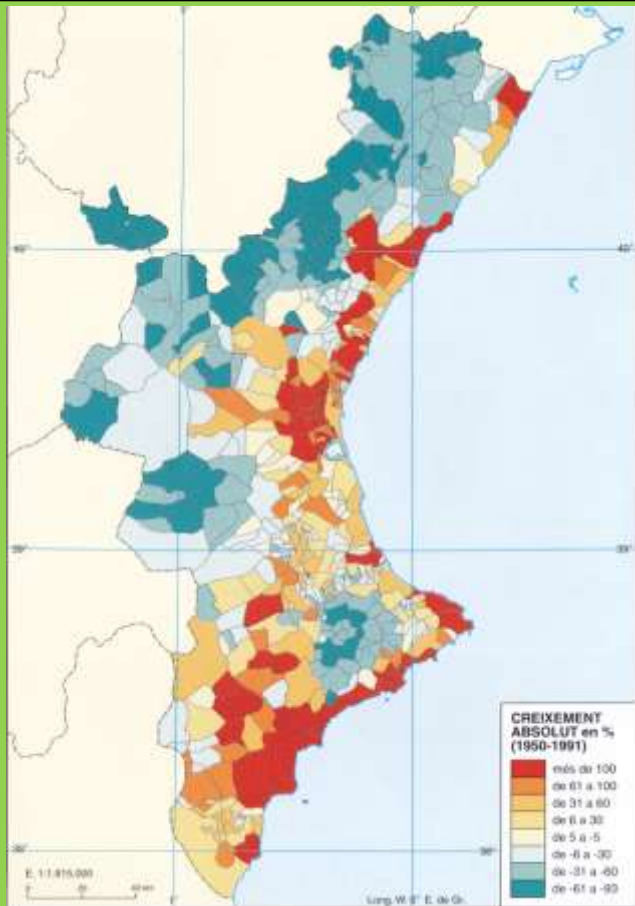
En l'actualitat les principals migracions interiors es produeixen dins de les zones urbanes (entre pobles i ciutats propers)

4. LES MIGRACIONS INTERIORS A LA COM. VALENCIANA.

La Comunitat Valenciana també experimenta el seu èxode rural fins a 1975: la població de les zones de secà de l'interior de Castelló i València emigra cap a les zones de la costa i de l'eix industrial interior que va de València a Alacant per a treballar en l'agricultura de regadiu, la indústria i els serveis

A més, la Comunitat Valenciana, des del 1955, rep immigrants d'altres zones espanyoles com Castella la Manxa, Andalusia, Extremadura, Múrcia o Aragó

Exercicis punt 4. LES MIGRACIONS INTERIORS A ESPANYA I LA COMUNITAT VALENCIANA.

1.- A partir dels tres documents de baix, respon:

a) Tipus de cada document.

b) Tema conjunt als tres.

c) Quines zones d'Espanya perden població entre 1960 i 1975? Quines zones guanyen població? Per què?

d) Quines cinc regions espanyoles van perdre més població entre 1961 i 1970? Quanta cadascuna d'elles? Quines altres perden població?

e) Quines quatre regions espanyoles van guanyar més població entre 1961 i 1970? Quanta cadascuna d'elles? Quines altres guanyen població?

f) Quines zones de la Comunitat Valenciana van perdre població entre 1950 i 1991? Quines la van guanyar? Per què?

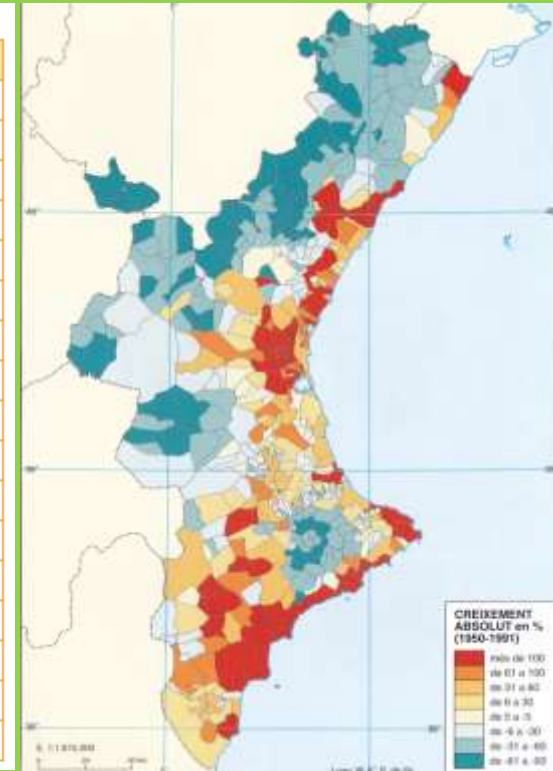
g) Explica el que sàpigues sobre les migracions interiors a Espanya i la Comunitat Valenciana.

MIGRACIONS INTERIORS A ESPANYA ELS ANYS 1960-1975

SALDOS MIGRATORIS ENTRE EL 1961 I EL 1970

Comunitats autònomes	Saldo (en milers)
Andalusia	-843,8
Aragó	-34,3
Astúries	-31,3
Canàries	19,4
Cantàbria	-14,5
Castella i Lleó	-466,4
Castella-La Manxa	-485,5
Catalunya	720,0
Comunitat de Madrid	686,6
Comunitat Valenciana	302,7
Extremadura	-378,2
Galícia	-229,2
Illes Balears	-73,7
La Rioja	-12,5
Navarra	18,5
País Basc	256,1
Regió de Múrcia	-101,6

5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA.

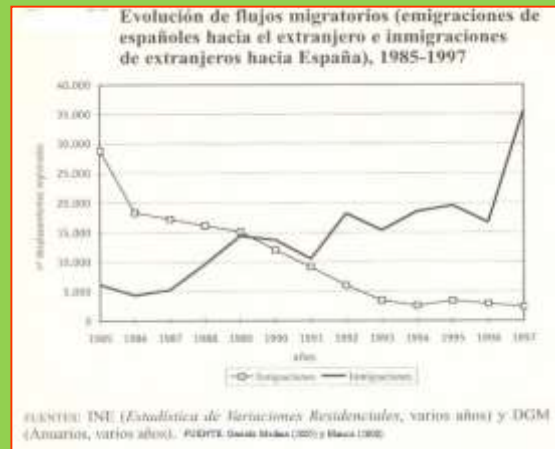
Tradicionalment Espanya ha estat un país d'emigrants, amb l'excepció del període 1990-2010

Etapas

1a etapa (1850-1975): emigració cap a Amèrica Llatina i Europa Occidental

2a etapa (1990-2010): arribada d'immigració de tot el món

3a etapa (des del 2010): novament emigració, especialment a Europa Occidental

5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA: 1a etapa (1850-1975)

La pobresa a Espanya va fer que, entre 1850 i 1929, una part de la població jove emigrara cap a Amèrica Llatina (especialment des de Canàries i el nord d'Espanya)

En el cas valencià, es va produir també una emigració des d'Alacant cap a Algèria

Després de la Guerra Civil es van exiliar més de mig milió d'espanyols que van haver de fugir de la repressió franquista cap a Europa, l'URSS, Amèrica i el nord d'Àfrica

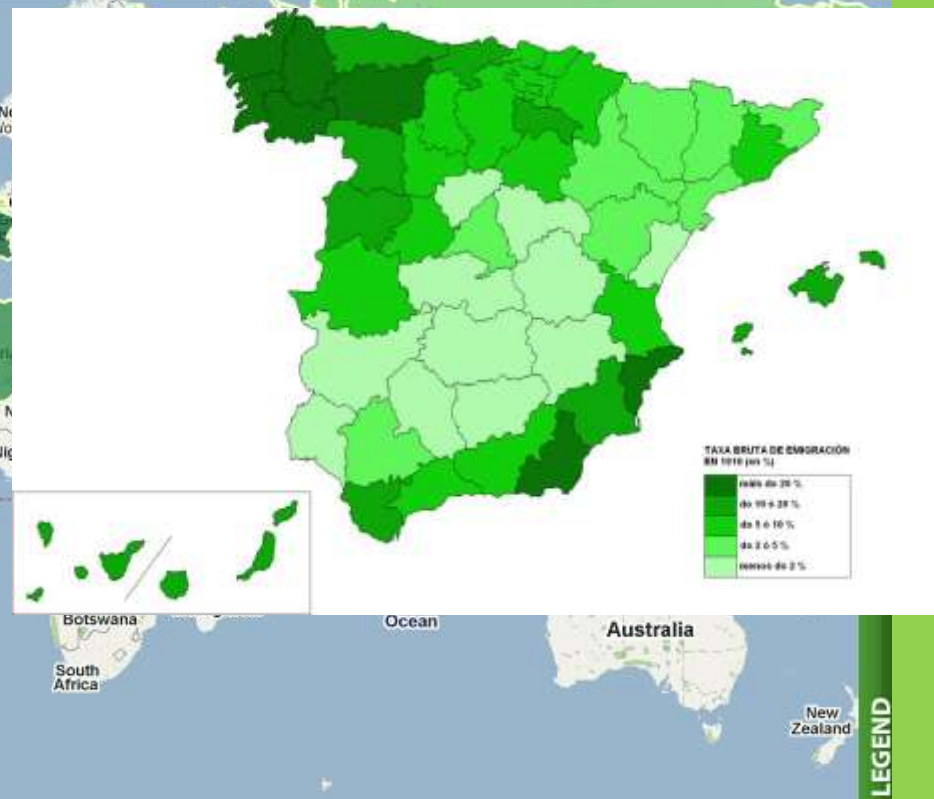
EMIGRACIÓ ESPANYOLA CAP A L'EXTERIOR, 1887-1981

Mapa del exili republicano

Designed by: [exiliados](#) | [3D mode](#)

[Details](#)

any	total	Amèrica	Europa
1887	287 399	179 336	1 389
1897	882 872	638 610	22 295
1900	1 637 778	1 108 777	4 836
1910	1 061 965	823 844	20 540
1920	1 272 211	1 050 772	44 948
1930	860 455	719 233	16 494
1940	245 697	127 080	16 466
1950	257 318	151 527	8 117
1960	649 039	499 120	37 026
1970	918 149	173 902	731 547
1981	507 951	34 577	462 820

LEGEND

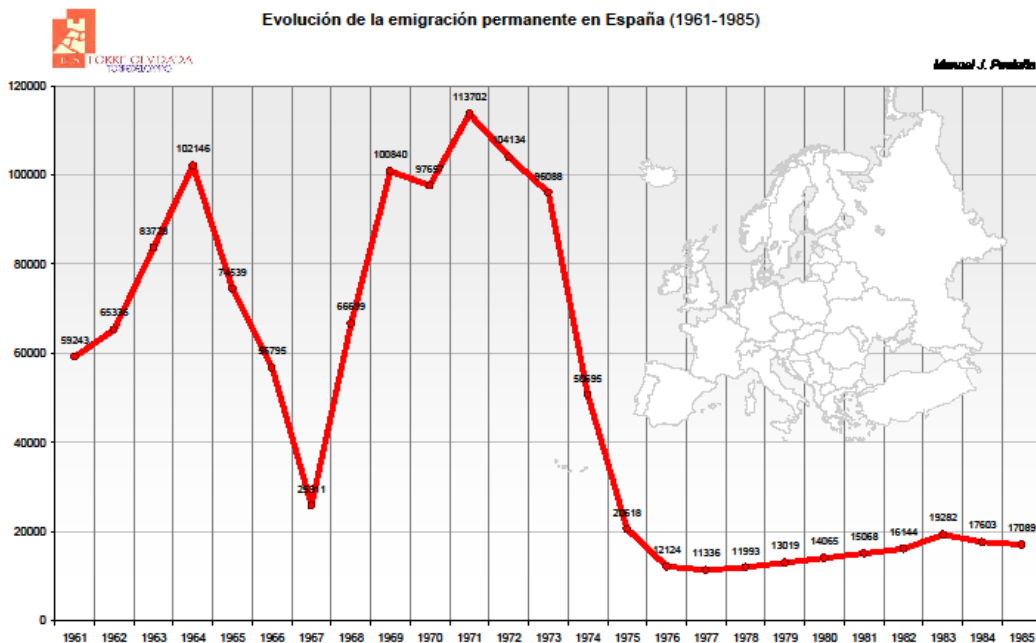
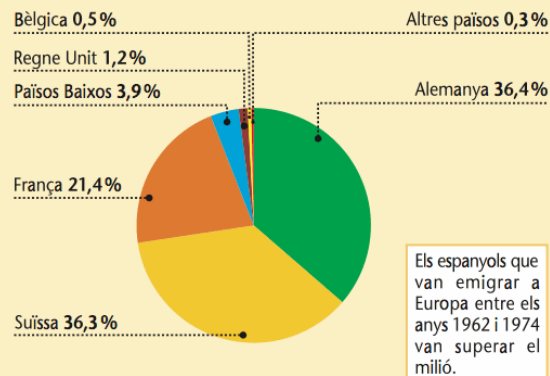
5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA: 1a etapa (1850-1975)

Entre 1960 i 1973, la pobresa a Espanya i el fort creixement econòmic d'Europa Occidental van fer que al voltant de dos milions d'espanyols emigraren a Europa, especialment a França, Alemanya i Suïssa

A partir del 1973, amb la crisi econòmica a Europa, van tornar gran part dels emigrants i l'emigració exterior va ser molt menor entre 1973 i 1990

EMIGRACIÓ ESPANYOLA A EUROPA, 1962-1974.
PRINCIPALS PAÏSOS DE DESTINACIÓ

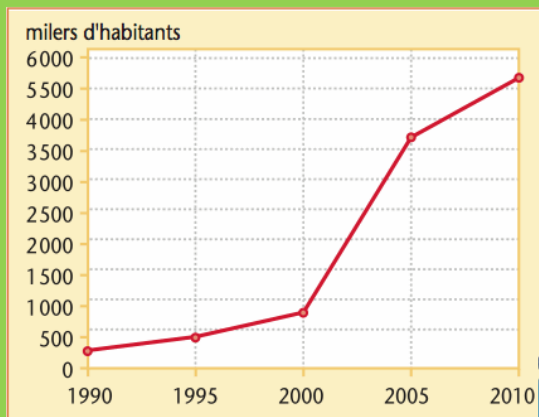

5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA: 2a etapa (1990-2010)

Amb el creixement econòmic espanyol, aquesta és una etapa de saldo migratori molt positiu: arriben molts més immigrants que emigrants ixen del país i la població estrangera en Espanya arriba a ser de més de 5'7 milions en 2010

Per nacionalitats, destacava l'arribada d'immigrants romanesos, marroquins, britànics i equatorians; mentre per regions destacarien Amèrica Llatina, Europa i nord d'Àfrica

POBLACIÓ ESTRANGERA A ESPANYA

Població estrangera a Espanya (2011)

REGIÓ	RESIDENTS
Unió Europea	2.531.551
Resta d'Europa	226.195
Àfrica	933.246
Amèrica Central i Carib	205.526
Amèrica del Nord	52.913
Amèrica del Sud	1.484.661
Àsia	314.235
Oceania	3.160
TOTAL	5.751.487

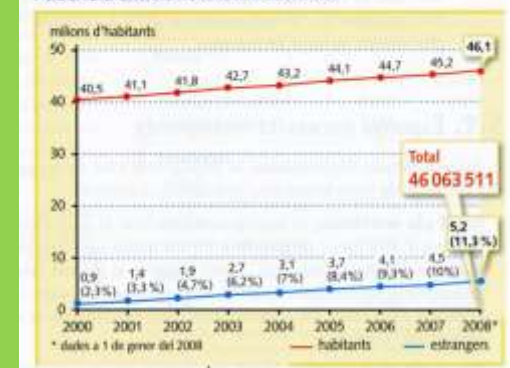
POBLACIÓ ESTRANGERA PER COMUNITATS AUTÒNOMES EL 2010

Població estrangera a Espanya (2011)

PAÍS D'ORIGEN	RESIDENTS
Romania	806.716
Marroc	648.458
Regne Unit	369.006
Equador	347.360
Colòmbia	272.856
Bolívia	192.671
Alemanya	178.413
Argentina	175.534
Bulgària	163.669
Xina	142.639
Perú	133.609
Portugal	123.202
Brasil	111.535
França	102.350

POBLACIÓ EMPADRONADA A ESPANYA

5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA: 2a etapa (1990-2010)

Entre les causes de l'arribada d'immigrants la més important era el creixement econòmic i la falta de mà d'obra, especialment poc qualificada (construcció, servei domèstic, agricultura,...); però també influeixen l'entrada i ampliacions de la Unió Europea, la proximitat a Àfrica i els lligams culturals amb Amèrica Llatina

Treballadors poc qualificats que venien per motius econòmics o laborals buscant una feina i una millor qualitat de vida des d'Amèrica Llatina, Àfrica i l'est d'Europa

Jubilats del nord d'Europa que busquen el millor clima i les platges de la costa mediterrània i les illes

Treballadors qualificats (minoria)

Tres tipus d'immigrants

5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA: 2a etapa (1990-2010)

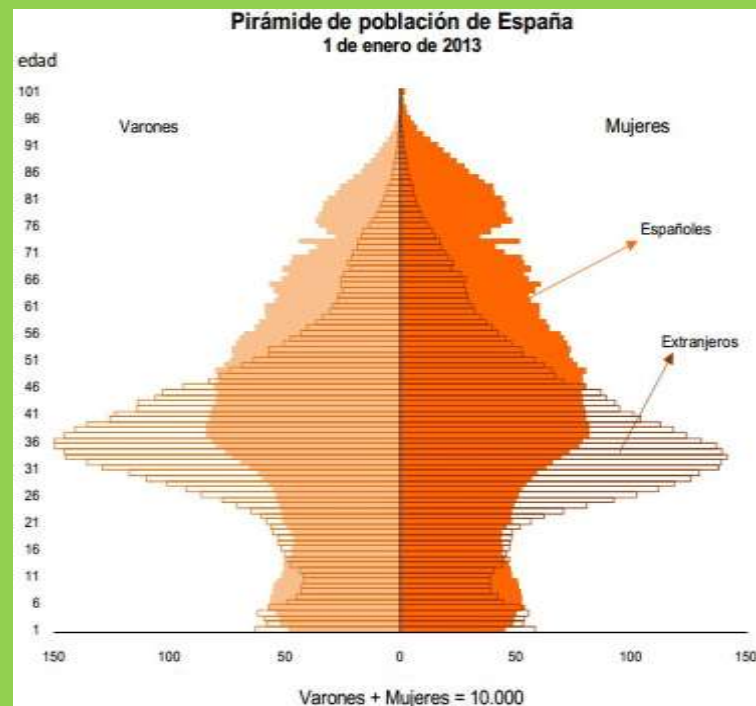
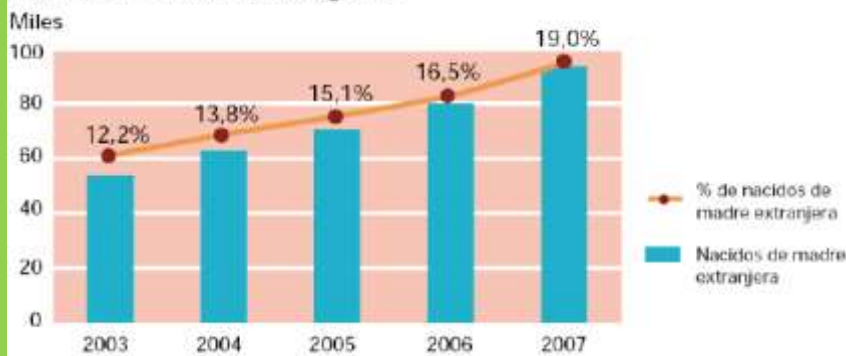
Aquesta immigració va fer créixer la població, la va rejuvenir i va fer augmentar la natalitat, va ajudar al creixement econòmic (treballs poc qualificats i mal remunerats, augment del consum,...) i va fer possible pagar les pensions i les despeses socials amb els seus impostos, encara que també s'han trobat amb problemes d'integració i brots de racisme i xenofòbia, especialment quan comença la crisi econòmica

A partir del 2007, amb la crisi econòmica, disminueix l'entrada d'immigrants i, a partir del 2011, tornem a ser un país d'emigrants

Principales indicadores de natalidad y fecundidad. 2007

		Variación interanual %
Número de nacimientos	492.527	2,0
Tasa bruta de natalidad*	10,98	0,2
Porcentaje de nacidos de madre extranjera	19,00	15,2
Número medio de hijos por mujer	1,40	1,4
Edad media a la maternidad	30,83	-0,2

Nacidos de madres extranjeras

5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA: 2a etapa (1990-2010)

A la Comunitat Valenciana passa el mateix que a la resta d'Espanya: arriben a haver 900.000 estrangers, més de la meitat a la província d'Alacant, especialment britànics, romanesos, alemanys, búlgars, equatorians i colombians

Població estrangera a la Comunitat Valenciana (2010)

Alacant	467.099
Castelló	112.265
València	314.395
TOTAL	893.759

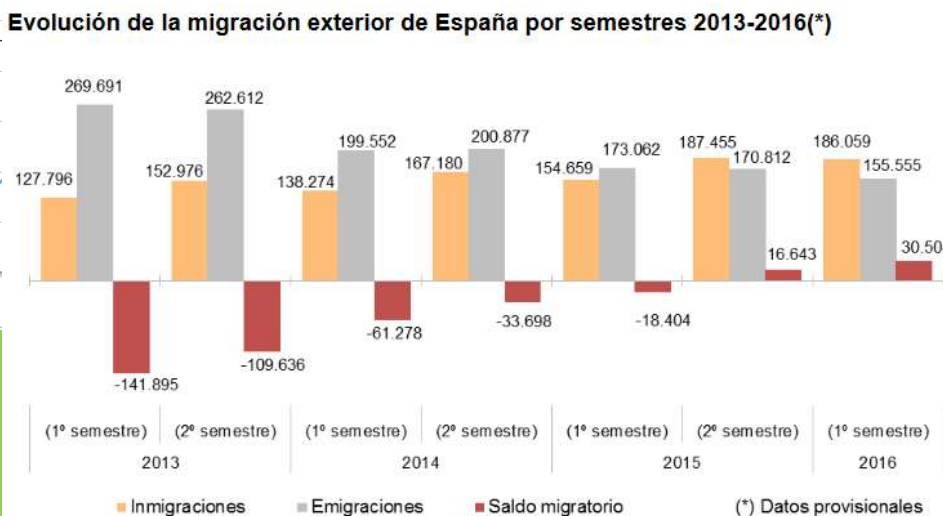
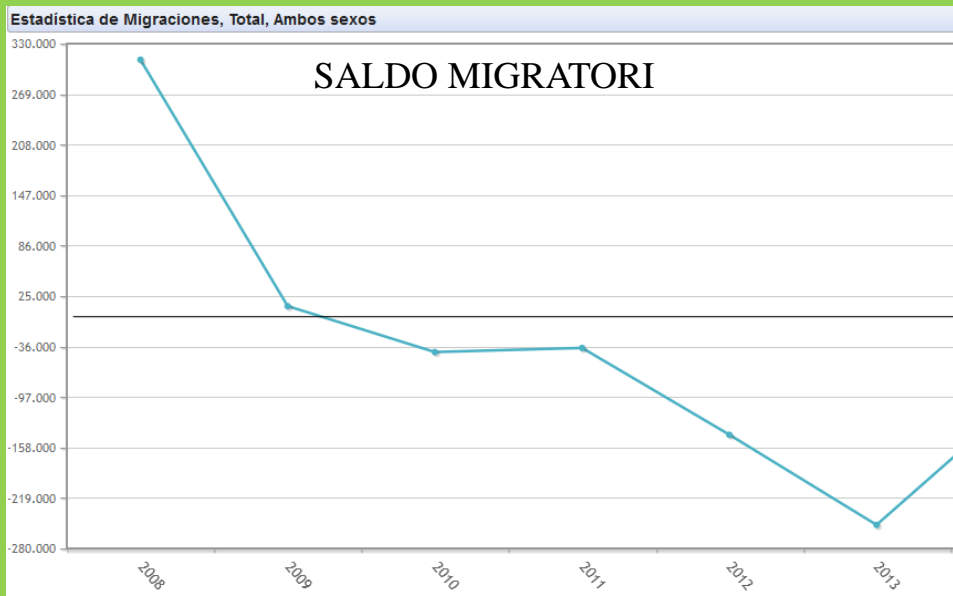
Població estrangera a la Comunitat Valenciana (2010)

PAÍS D'ORIGEN	RESIDENTS
Regne Unit	144.078
Romania	141.391
Marroc	75.702
Equador	48.314
Alemanya	43.429
Colòmbia	43.043
Bulgària	37.337

5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA: 3a etapa (des del 2010)

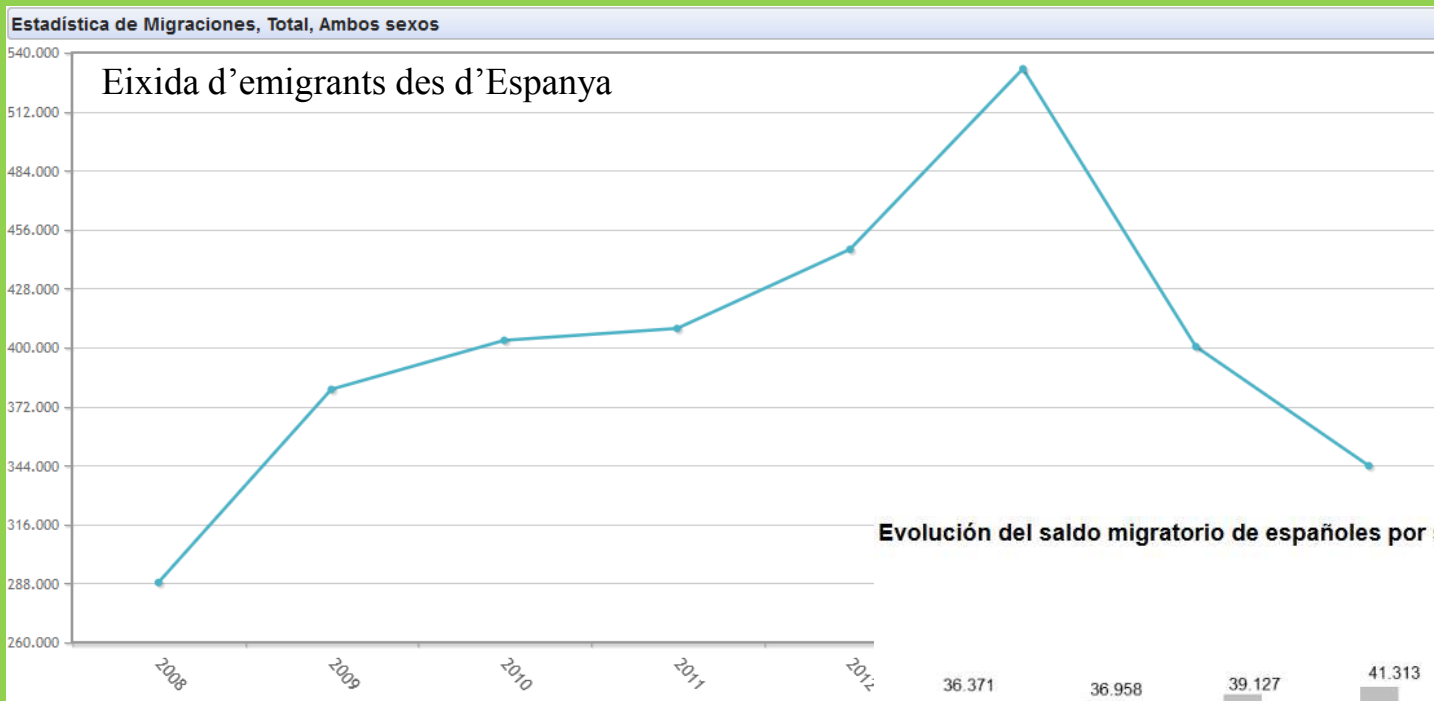
Des del 2008 comença a pujar el nombre d'emigrants i, des del 2010, se'n va més gent que entra: saldo migratori negatiu, que provoca, junt a la baixada d'una natalitat que ja era baixa, una disminució de la població

Aquest canvi es deu a la greu crisi econòmica que comença en 2007 i a un atur que ha arribat als sis milions de treballadors

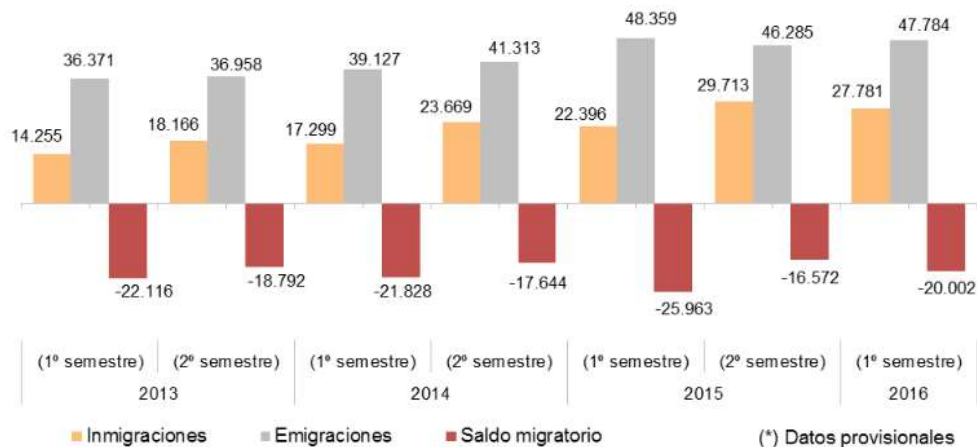

5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA: 3a etapa (des del 2010)

Més de 3 100 000 persones han abandonat Espanya des del 2008, front als 2 200 000 que han arribat

Evolución del saldo migratorio de españoles por semestres, 2013-2016(*)

5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA: 3a etapa (des del 2010)

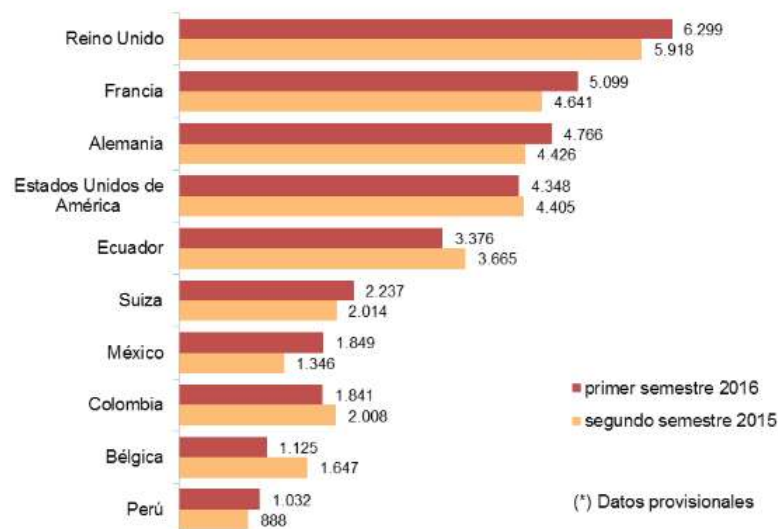
La major part d'emigrants són joves qualificats, encara que també emigren joves sense qualificar i famílies d'adults joves amb els seus fills

Salvados.
Emigrar a
Alemania
(Youtube)

Els principals destins són Regne Unit, França, Estats Units i Alemanya

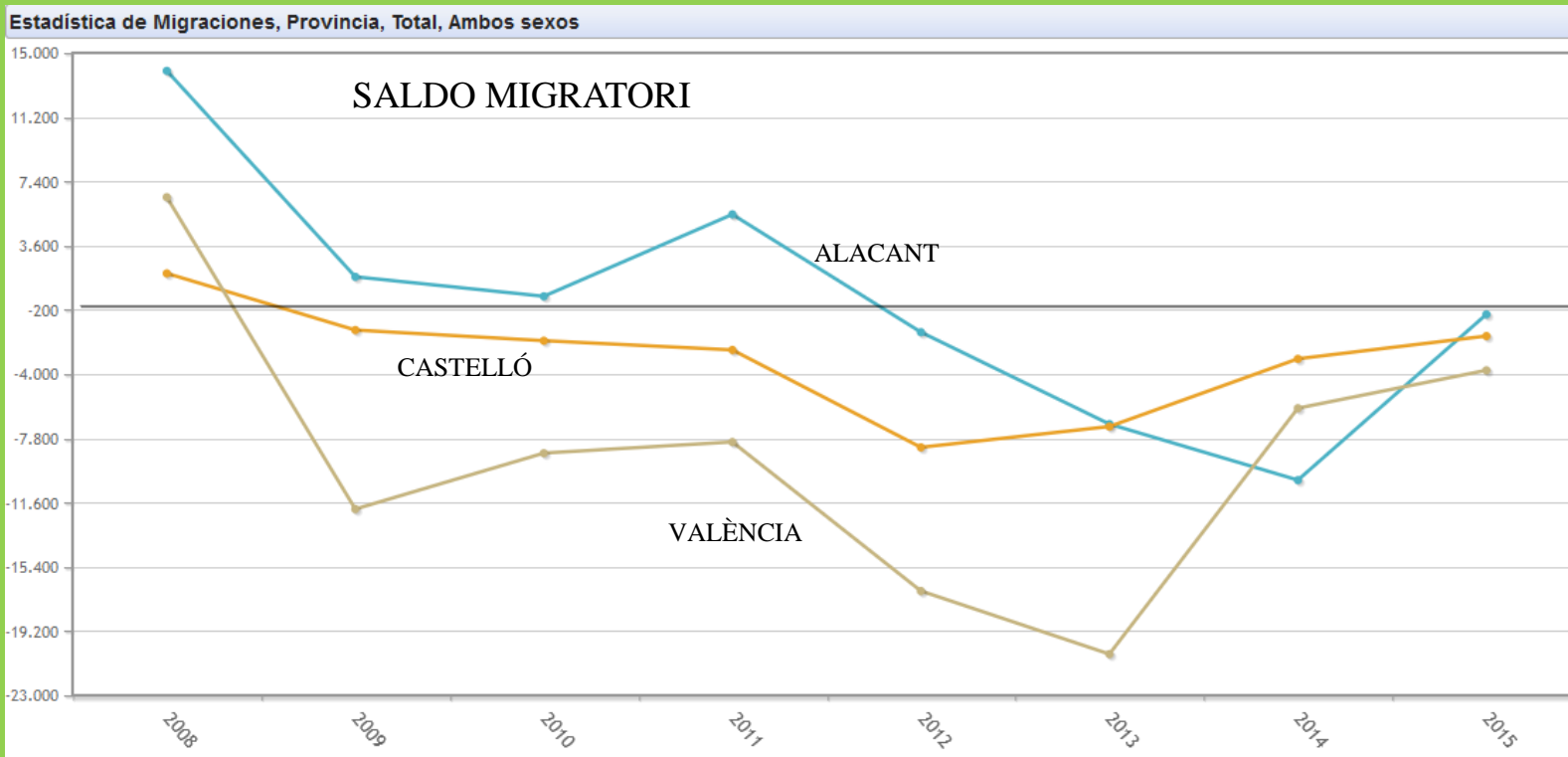

Emigración de españoles por país de destino. Segundo semestre de 2015 y primero de 2016(*)

5. LES MIGRACIONES EXTERIORS A LA COM. VALENCIANA: 3a etapa (des del 2010)

La situació a la Comunitat Valenciana és semblant a la d'Espanya:
en 2015 el saldo migratori era negatiu en 6 000 persones

PROVÍNCIA	SALDO MIGRATORI (2009-15)
Alacant	- 11 393
Castelló	- 26 260
València	- 75 840
TOTAL C.V.	- 133 493

La Sorpresa.
Dedicado a los
que están lejos.

Exercicis punt 5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA I LA COMUNITAT VALENCIANA.

1.- A partir dels dos documents, respon:

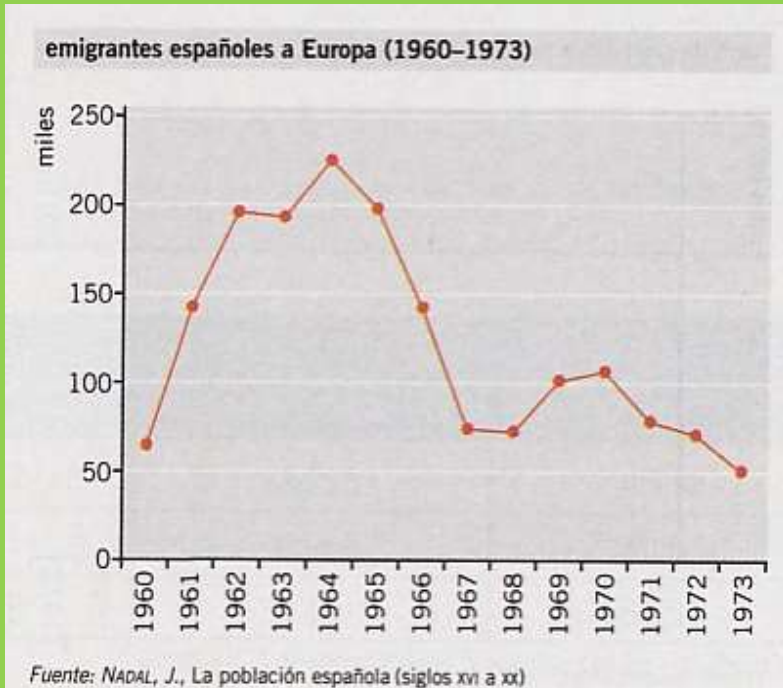
a) Tipus de cadascun i autor i llibre del primer.

b) Tema conjunt.

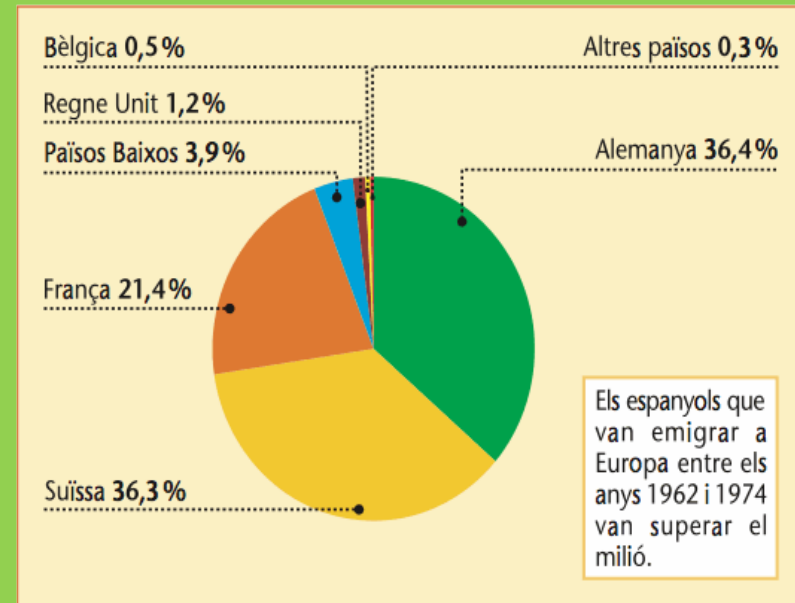
c) Quants espanyols van emigrar a Europa entre 1960 i 1973? En quins anys van emigrar més? Per què es va produir aquesta emigració?

d) Cap a quins països es dirigien principalment els espanyols? Per què?

e) Explica, en forma de redacció, el que sàpigues sobre l'emigració espanyola entre 1850 i 1975.

**EMIGRACIÓ ESPANYOLA A EUROPA, 1962-1974.
PRINCIPALS PAÏSOS DE DESTINACIÓ**

Exercicis punt 5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA I LA COMUNITAT VALENCIANA.

2.- A partir dels dos documents, respon:

a) Tipus de cada document.

b) Tema conjunt.

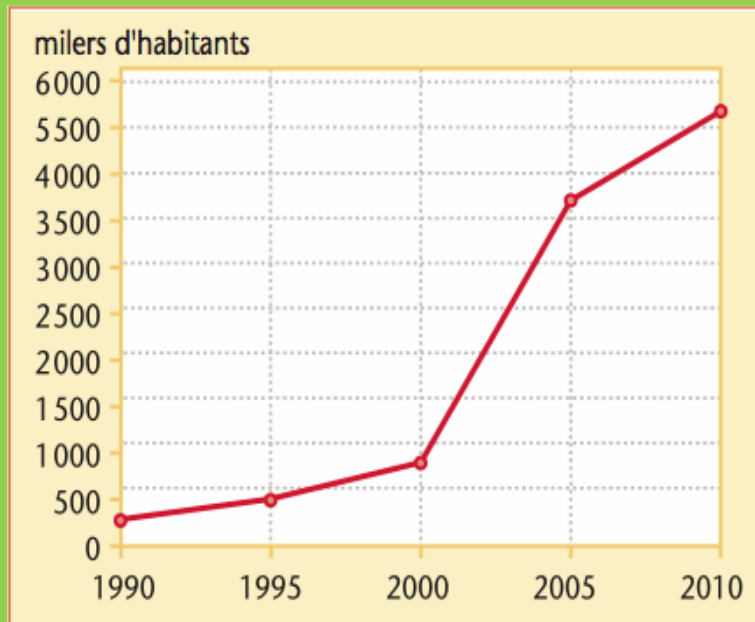
c) Explica l'evolució de la població estrangera a Espanya entre 1990 i 2010.

d) Per què va arribar tanta població immigrant a Espanya en eixe període?

e) De quins països venien més immigrants? Quina d'aquesta immigració era fonamentalment laboral (per a treballar) i quina residencial (per a viure)?

f) Explica, en forma de redacció, tot el que sàpigues sobre la immigració estrangera a Espanya i la Comunitat Valenciana entre 1990 i 2010.

POBLACIÓ ESTRANGERA A ESPANYA

Població estrangera a Espanya (2011)

PAÍS D'ORIGEN	RESIDENTS
Romania	806.716
Marroc	648.458
Regne Unit	369.006
Equador	347.360
Colòmbia	272.856
Bolívia	192.671
Alemanya	178.413
Argentina	175.534
Bulgària	163.669
Xina	142.639
Perú	133.609
Portugal	123.202
Brasil	111.535
França	102.350

Exercicis punt 5. LES MIGRACIONS EXTERIORS A ESPANYA I LA COMUNITAT VALENCIANA.

3.- A partir del document de baix, respon:

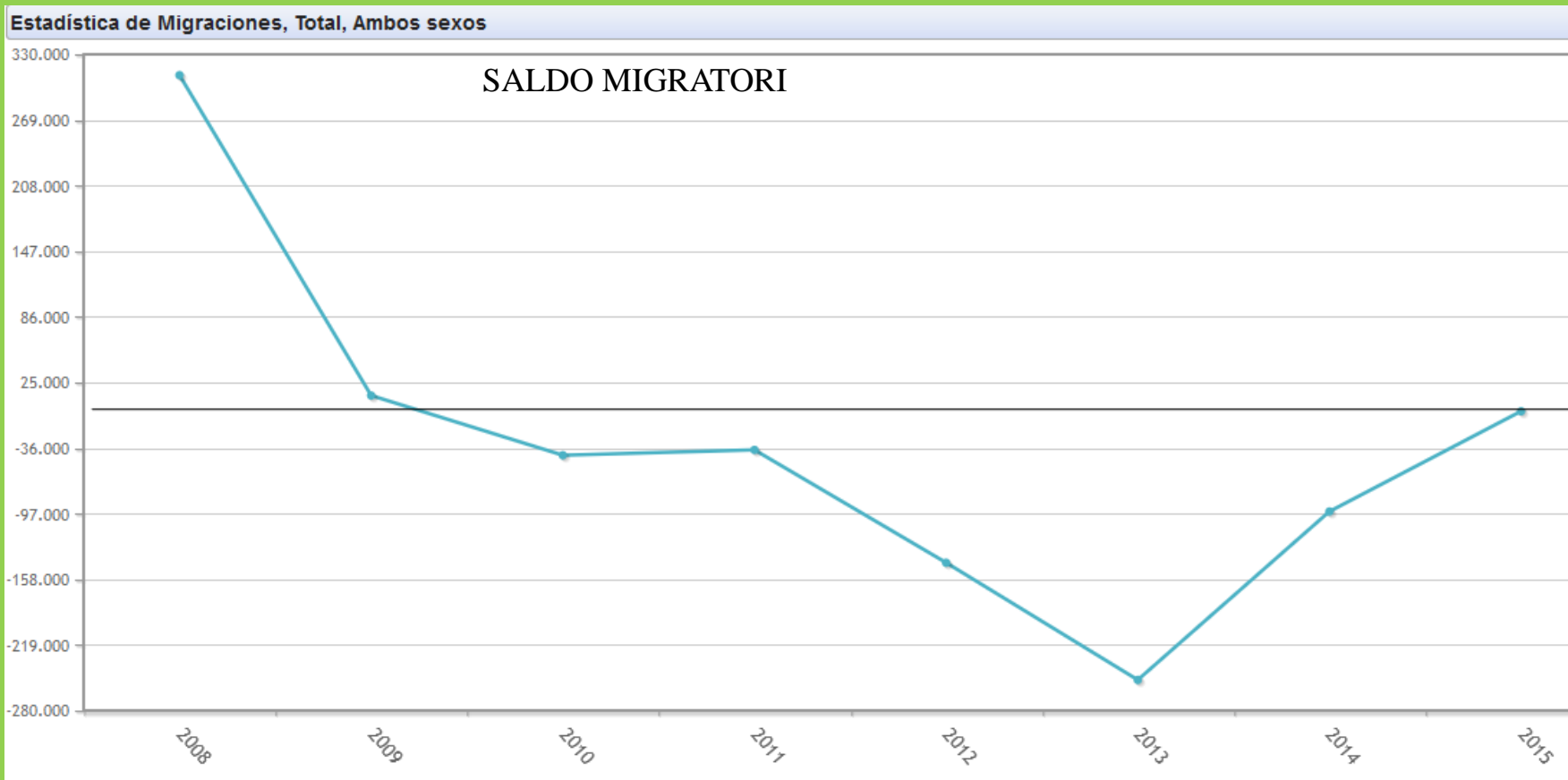
a) Tipus de cada document.

b) Tema conjunt.

c) Explica l'evolució del saldo migratori espanyol entre 2008 i 2015.

d) Per què ha passat això en els últims anys?

e) Qui són els que més emigren? Cap a on?

Exercicis de síntesi

1.- Vocabulari:

- Migració:
- Saldo migratori:
- Refugiat:
- Immigrant:
- Emigrant:
- Èxode rural:
- Fuga de cervells: